srijeda, 20. listopada 2021.

P9_TA(2021)0426

Politike zapošljavanja i socijalne politike europodručja 2021.

Rezolucija Europskog parlamenta od 20. listopada 2021. o politici zapošljavanja i socijalnim politikama europodručja u 2021. (2021/2062(INI))

(2022/C 184/02)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 2. lipnja 2021. pod nazivom „Koordinacija ekonomskih politika u 2021.: prevladavanje pandemije bolesti COVID-19, potpora oporavku i modernizacija gospodarstva (COM(2021)0500),

— uzimajući u obzir Proljetni paket Komisije u okviru europskog semestra 2021.: skupno izvješće u skladu s člankom 126. stavkom 3. (COM(2021)0529),

— uzimajući u obzir Europsku proljetnu gospodarsku prognozu 2021. koju je Komisija objavila 12. svibnja 2021. ([1]),

— uzimajući u obzir Gospodarske izglede OECD-a, svezak 2021, 1. izdanje: preliminarna verzija ([2]),

— uzimajući u obzir socijalnu obvezu u Portu, koju je potpisalo portugalsko Predsjedništvo Vijeća, Predsjednik Parlamenta te predstavnici socijalnih partnera i organizacija civilnog društva ([3]),

— uzimajući u obzir Izjavu iz Porta od 8. svibnja 2021. koju je odobrilo Europsko vijeće ([4]),

— uzimajući u obzir svoju rezoluciju od 10. lipnja 2021. o stavovima Parlamenta o tekućem ocjenjivanju nacionalnih planova za oporavak i otpornost koje provode Komisija i Vijeće ([5]),

— uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 17. rujna 2020. pod naslovom „Godišnja strategija održivog rasta 2021.” (COM(2020)0575),

— uzimajući u obzir Zajedničko izvješće Komisije o zapošljavanju za 2021. koje je Vijeće donijelo 9. ožujka 2021. ([6]),

— uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 19. siječnja 2017. o europskom stupu socijalnih prava ([7]),

— uzimajući u obzir europskom stupu socijalnih prava,

— uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 14. siječnja 2020. naslovljenu „Jaka socijalna Europa za pravednu tranziciju” (COM(2020)0014),

— uzimajući u obzir Program Ujedinjenih naroda za održivi razvoj do 2030.,

— uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 27. svibnja 2020. naslovljenu „Europa na djelu: oporavak i priprema za sljedeću generaciju” (COM(2020)0456),

([1]) https://ec.europa.eu/info/publications/european-economic-forecast-spring-2021_en
([2]) https://www.oecd-ilibrary.org/sites/edfbca02-en/index.html?itemId=/content/publication/edfbca02-en
([3]) https://www.2021portugal.eu/en/porto-social-summit/porto-social-commitment
([4]) https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2021/05/08/the-porto-declaration/
([5]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2021)0288.
([6]) https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=en&catId=89&furtherNews=yes& newsId=9834
([7]) SL C 242, 10.7.2018., str. 24.

srijeda, 20. listopada 2021.

— uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost ([8]) (Uredba RRF),

— uzimajući u obzir izvješće koje je naručio Odbor regija naslovljeno „Primjena načela partnerstva i upravljanja na više razina u programiranju kohezijske politike za razdoblje 2021. – 2027.” ([9]),

— uzimajući u obzir godišnju konferenciju o europskom semestru Europskog gospodarskog i socijalnog odbora održanu 31. svibnja 2021. ([10]),

— uzimajući u obzir rezoluciju Europskog gospodarskog i socijalnog odbora iz veljače 2021. naslovljenu „Uključenost organiziranog civilnog društva u nacionalne planove za oporavak i otpornost – što funkcionira, a što ne?” ([11]),

— uzimajući u obzir izjavu predsjedništva Vijeća Europske unije, Europske komisije i europskih socijalnih partnera iz 2016. naslovljenu „Novi početak za socijalni dijalog”,

— uzimajući u obzir istraživanje Europske zaklade za poboljšanje životnih i radnih uvjeta (Eurofound) od 23. ožujka 2021. naslovljeno „COVID-19: utjecaj na zapošljavanje i poslovni život” ([12]),

— uzimajući u obzir studiju Eurofounda iz travnja 2021. naslovljenu „Život, posao i COVID-19: pogoršanje mentalnog zdravlja i pad povjerenja u EU-u” ([13]),

— uzimajući u obzir posebno izvješće Europskog revizorskog suda 10/2021 naslovljeno „Uključivanje rodno osviještene politike u proračun EU-a: vrijeme je da se riječi pretoče u djela” ([14]),

— uzimajući u obzir izvješće o dugoročnoj skrbi za 2021. koje su pripremili Komisija i Odbor za socijalnu zaštitu ([15]),

— uzimajući u obzir tematsko izvješće Europskog revizorskog suda 09/2018 naslovljeno „Javno-privatna partnerstva u EU-u: brojni nedostatci i ograničene koristi” ([16]),

— uzimajući u obzir izvješće Oliviera De Schuttera, posebnog izvjestitelja UN-a za ekstremno siromaštvo i ljudska prava, nakon njegova posjeta institucijama EU-a od 25. studenog 2020. do 29. siječnja 2021. ([17]),

— uzimajući u obzir članak 54. Poslovnika,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja (A9-0274/2021),

A. budući da je kriza uzrokovana bolešću COVID-19 imala i vjerojatno će i dalje imati znatan, ali nerazmjeran učinak na različite države članice, društvene skupine, sektore i regije te da dovodi do povećanja razine siromaštva diljem EU-a; budući da su najteže pogođeni oni najranjiviji; budući da je kriza imala razoran učinak na različite ranjive skupine i predstavljala dosad nezabilježen izazov za radnu snagu koja pruža skrb za starije osobe; budući da to nerazmjerno pogađa žene u odnosu na muškarce, kao i mlade, niskokvalificirane radnike, migrante, osobe s invaliditetom, osobe u nepovoljnom položaju, starije osobe te osobe s ugovorima na određeno vrijeme ili s drugim nestandardnim oblicima zaposlenja, ali i samozaposlene osobe; budući da su neka poduzeća teško pogođena, a posebno mala i srednja poduzeća (MSP-ovi) te mikropoduzeća;

([8]) SL L 57, 18.2.2021., str. 17.
([9]) https://cor.europa.eu/en/engage/studies/Documents/Partnership_2021.pdf
([10]) https://www.eesc.europa.eu/en/agenda/our-events/events/european-semester-annual-conference-2021
([11]) https://www.eesc.europa.eu/en/sections-other-bodies/other/ad-hoc-group-european-semester/civil-society-and-recovery-and-resilience-plans
([12]) https://www.eurofound.europa.eu/publications/report/2021/covid-19-implications-for-employment-and-working-life
([13]) https://www.eurofound.europa.eu/publications/report/2021/living-working-and-covid-19-update-april-2021
([14]) https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR21_10/SR_Gender_mainstrea ming_HR.pdf
([15]) https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8396
([16]) https://www.eca.europa.eu/Lists/ECADocuments/SR18_09/SR_PPP_HR.pdf
([17]) https://undocs.org/A/HRC/47/36/Add.1

B. budući da će prema europskoj gospodarskoj prognozi Komisije za proljeće 2021. ([18]) gospodarstvo EU-a rasti za 4,2 % u 2021. i za 4,4 % u 2022.; budući da se predviđa da će stopa nezaposlenosti u EU-u 2021. iznositi 7,6 %, a 2022. 7 %; budući da su te stope i dalje više nego prije krize;

C. budući da je pandemija koronavirusa predstavljala šok povijesnih razmjera za europska gospodarstva, uz gospodarski pad od 6,1 % u 2020.; budući da su se poduzeća i potrošači prilagodili kako bi se bolje nosili s mjerama ograničavanja širenja zaraze, no neki sektori, kao što su turizam i osobne usluge, i dalje trpe posljedice;

D. budući da je borba protiv diskriminacije na temelju dobi i uklanjanje prepreka za volontiranje građana starije dobi nakon uobičajene dobi za umirovljenje važna za aktivno starenje i veću međugeneracijsku solidarnost;

E. budući da je povećanje nejednakosti u europskim društvima tijekom krize uzrokovane bolešću COVID-19 ubrzalo opasna društvena kretanja koja mogu stvoriti ozračje podjele, stresa i razočaranja koje dovodi do toga da se smanjuje razina dobrobiti svih članovi društva, a ne samo onih koji su u nepovoljnom položaju; budući da je smanjenje nejednakosti ključan preduvjet za postizanje održivosti i dobrobiti za sve zbog njihova štetnog učinka na sveukupnu uspješnost društava u pogledu ključnih pokazatelja dobrobiti kao što su mentalno i fizičko zdravlje i povjerenje u demokratske institucije, kao i na socijalni mir i sigurnost; budući da su sustavi socijalne zaštite pod velikim pritiskom jer se u okviru njih želi ublažiti socijalni učinak krize i zajamčiti pristojne životne uvjete za sve, kao i pristup osnovnim uslugama kao što su zdravstvo, obrazovanje i stanovanje;

F. budući da su na socijalnom samitu u Portu održanom 7. i 8. svibnja 2021. čelnici EU-a prepoznali europski stup socijalnih prava kao temeljni element oporavka te su u Izjavi iz Porta naglasili svoju odlučnost da nastave produbljivati njegovu provedbu na razini EU-a i na nacionalnoj razini;

G. budući da su mladi doživjeli nagli pad zaposlenosti ([19]), kao i gubitak prilika zbog nedostatka osposobljavanja ili pripravništva; budući da su u nekim državama članicama radnici na nesigurnim radnim mjestima posebno izloženi gubitku radnih mjesta zbog pandemije i pogođeni su nedostatkom socijalne zaštite; budući da je potrebno više ulaganja u cjenovno pristupačno, dostupno, uključivo i visokokvalitetno strukovno obrazovanje i osposobljavanje kako bi svi imali odgovarajuće kompetencije i kvalifikacije, uključujući one potrebne za zelenu i digitalnu tranziciju; budući da je jedan od glavnih prioriteta izbjeći još jednu „izgubljenu generaciju" mladih; budući da politike koje uzrokuju porast nejednakosti među naraštajima utječu na održivost našeg sustava socijalne skrbi kao i na zdravlje naše demokracije;

H. budući da digitalizacija tržišta rada predstavlja priliku čije bi koristi trebalo iskoristiti, osiguravajući pritom da rad na daljinu i fleksibilnost u pogledu radnog vremena ne dovode do kršenja prava radnika;

I. budući da će kratkoročni modeli rada koji se mogu aktivirati u krizi i koji omogućuju strukturno prilagođavanje gospodarstava i ljudskih resursa biti od ključne važnosti; budući da bi snažna uključenost socijalnih partnera spriječila neočekivanu isključenost u pogledu prihvatljivosti; budući da se tim programima zadržavanja radnih mjesta i dalje ublažavaju kretanja na tržištu rada, a obuhvaćaju otprilike 5,6 % radne snage u veljači 2021., što je porast u odnosu na oko 5 % u listopadu 2020. kao odgovor na najnovije mjere ograničavanja kretanja ([20]);

J. budući da je pandemija jasno pokazala važnost integrirane skrbi, s naglaskom na pružanju kvalitetnih usluga tijekom cijelog životnog vijeka i posvećivanju posebne pozornosti skrbi za djecu, osobe s invaliditetom, ranjive osobe i starije osobe; budući da su tijekom ograničenja kretanja žene obavljale većinu neplaćenog rada unatoč tome što su muškarci

([18]) https://ec.europa.eu/info/publications/european-economic-forecast-spring-2021_en
([19]) https://www.eurofound.europa.eu/hr/publications/report/2021/covid-19-implications-for-employment-and-working-life
([20]) https://www.ecb.europa.eu/pub/economic-bulletin/html/eb202103.en.html

srijeda, 20. listopada 2021.

više nego prije dijelili kućanske poslove ([21]) (žene su 18,4 sata tjedno posvetile kuhanju i kućanskim poslovima u usporedbi s 12,1 sati za muškarce, dok su prije pandemije žene provele 15,8 sati, a muškarci 6,8 sati); budući da je manjak osoblja u sektorima zdravstva i skrbi, s kojim su se neke države članice već suočavale prije pandemije ([22]), uzrokovan nedostatkom ulaganja i/ili nepredviđanjem demografskih promjena, možda pogoršala kriza, među ostalim i zbog golemog pritiska na rad i mentalnog stresa koji je posljedica pandemije ([23]); budući da socijalni partneri u području zdravstva i socijalnih usluga pozivaju na niz poboljšanja u pružanju zdravstvene i socijalne skrbi kako bi se osigurala otpornost i pripravnost ([24]);

K. budući da je Europski revizorski sud istaknuo da se u proračunskom ciklusu EU-a rodna ravnopravnost nije na odgovarajući način uzela u obzir; budući da je Revizorski sud preporučio Komisiji da procijeni i izvijesti o tome bave li se planovi država članica za oporavak i otpornost rodnu ravnopravnost; budući da se EU sljedeće generacije bavi zelenom i digitalnom tranzicijom, što prvenstveno utječe na sektore i profesije u kojima prevladavaju muškarci;

L. budući da se u pogledu socijalne dimenzije Mehanizma za oporavak i otpornost Uredbom o Mehanizmu za oporavak i otpornost utvrđuje opći cilj promicanja gospodarske, socijalne i teritorijalne kohezije Unije poboljšanjem otpornosti, pripravnosti na krizu, sposobnosti prilagodbe i potencijala rasta država članica, ublažavanjem socijalnih i gospodarskih posljedica krize, doprinošenjem provedbi europskog stupa socijalnih prava i uzlaznom socijalnom konvergencijom, ponovnom uspostavom i promicanjem održivog rasta te poticanjem otvaranja visokokvalitetnih radnih mjesta;

M. budući da će globalni izazovi kao što su digitalizacija i borba protiv klimatskih promjena i dalje biti prisutni, bez obzira na krizu uzrokovanu bolešću COVID-19, te da je za njih potrebna pravedna tranzicija kako nitko ne bi bio zapostavljen; budući da se prema posljednjem izvješću Međuvladinog panela o klimatskim promjenama (IPCC) klimatske promjene, globalno zatopljenje i gubitak biološke raznolikosti eksponencijalno ubrzavaju; budući da građani i radnici EU-a intenzivnije i češće nego prije osjećaju posljedice klimatskih poremećaja i ekstremnih vremenskih uvjeta; budući da su ciljevi dekarbonizacije do 2030. povećani kako bi se postigla ugljična neutralnost do 2050.; budući da bi povećani napori za ublažavanje klimatskih promjena i prilagodbu njima zahtijevali temeljitu preobrazbu europskih i nacionalnih gospodarstava i tržišta rada;

N. budući da je konkretni cilj RRF-a pružiti državama članicama financijsku potporu radi ostvarivanja ključnih etapa i ciljeva reformi i ulaganja utvrđenih u njihovim planovima za oporavak i otpornost; budući da to znači da sve mjere utvrđene u planovima (uključujući digitalna i zelena ulaganja) i dogovorene reforme moraju doprinijeti načelima europskog stupa socijalnih prava, otvaranju kvalitetnih radnih mjesta i uzlaznoj socijalnoj konvergenciji; budući da mjere kojima se ne pridonosi tim socijalnim ciljevima nisu u skladu sa zahtjevima Uredbe o RRF-u;

O. budući da prema članku 17. stavku 3. Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost nacionalni planovi moraju biti usklađeni s relevantnim izazovima i prioritetima koji su specifični za pojedinu zemlju i utvrđeni u kontekstu europskog semestra, kao i s onima utvrđenima u najnovijoj preporuci Vijeća o ekonomskoj politici europodručja za države članice čija je valuta euro;

P. budući da su socijalno održive reforme one koje se temelje na solidarnosti, integraciji, socijalnoj pravdi, pravednoj raspodjeli bogatstva, rodnoj jednakosti, visokokvalitetnom javnom obrazovnom sustavu za sve, kvalitetnom zapošljavanju i održivom rastu – modelu kojim se jamče jednakost i socijalna zaštita, osnažuju ranjive skupine, jača sudjelovanje i građanski status te poboljšava životni standard za sve;

([21]) https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/unpaid-care-and-housework
([22]) https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/22189434-395d-11eb-b27b-01aa75ed71a1/language-en
([23]) https://www.fes.de/en/politik-fuer-europa/on-the-corona-frontline
([24]) https://www.epsu.org/sites/default/files/article/files/Position%20of%20EPSU%20 on%20lessons%20learnt_final.pdf

Q. budući da je kriza uzrokovana bolešću COVID-19 ubrzala digitalnu tranziciju europskog i nacionalnog gospodarstva i razvoj novih metoda rada; budući da digitalizacija, robotizacija, automatizacija i umjetna inteligencija moraju koristiti radnicima i društvu poboljšanjem radnih uvjeta i kvalitete života, osiguravanjem dobre ravnoteže između poslovnog i privatnog života, stvaranjem boljih mogućnosti zapošljavanja i doprinosom socioekonomskoj konvergenciji;

1. podsjeća da u skladu s ugovorima Unija mora raditi na održivom razvoju Europe na temelju uravnoteženog gospodarskog rasta i stabilnosti cijena, visoko konkurentnog socijalnog tržišnog gospodarstva u cilju pune zaposlenosti, zdravih i sigurnih radnih okruženja i uvjeta, i društvenog napretka, visoke razine zaštite i poboljšanja kvalitete okoliša, promicanja znanstvenog i tehnološkog napretka, borbe protiv siromaštva i nejednakosti, društvene isključenosti i diskriminacije te promicanja socijalne konvergencije prema gore, socijalne pravde i zaštite, jednakosti između žena i muškaraca, solidarnosti među generacijama i zaštite prava djeteta i osoba s invaliditetom; ustraje na tome da ti ciljevi moraju biti glavni prioriteti dugoročne strategije EU-a o održivom rastu u skladu s UN-ovim ciljevima održivog razvoja, europskim stupom socijalnih prava, zelenim planom te podupirati planove država članica za oporavak i otpornost; poziva Komisiju da se pobrine za to da europski semestar bude usklađen s tim ciljevima i strategijama, čime bi europski semestar postao istinski sveobuhvatan alat;

2. poziva države članice da u potpunosti iskoriste potencijal opće klauzule o odstupanju, novog višegodišnjeg financijskog okvira i instrumenta Next Generation EU za potporu poduzećima koja su u poteškoćama i nemaju dovoljno likvidnosti, osobito poboljšanjem pristupa financiranju za mala i srednja poduzeća, zaštitom radnih mjesta i radnih uvjeta osoba koje rade u EU-u te pratećim poduzećima i radnicima u zelenoj i digitalnoj tranziciji;

3. ističe da se ekonomska politika ne može analizirati samo iz isključivo makroekonomske perspektive usredotočene na tradicionalne pokazatelje rasta, duga, deficita i stope zaposlenosti te da se mora uhvatiti u koštac s korijenskim uzrocima dugoročnih ekonomskih i socijalnih neravnoteža; ustraje u tome da se Europski semestar mora temeljiti na integriranom pristupu koji daje jednaku važnost gospodarskim, socijalnim i ekološkim politikama; smatra da klimatske politike također moraju imati istaknutu ulogu; poziva na to da se u okviru europskog semestra zajamči koordinacija među državama članicama kako bi se osiguralo da se kreću u istom smjeru prema klimatski neutralnom i digitalnijem gospodarstvu, pri čemu nitko ne smije biti zapostavljen, te da se promiču strukturne promjene za socijalni napredak, održivi razvoj i blagostanje; naglašava da je važno imati na umu učinke gospodarskih politika kako bi se spriječile negativne socijalne posljedice, kao i negativni učinci na socijalnu koheziju, uključujući na mnoge ranjive skupine, a time i na naše demokracije i europski projekt;

4. pozdravlja predanost čelnika EU-a provedbi europskog stupa socijalnih prava i trima novim glavnim ciljevima EU-a koje je potrebno ostvariti do 2030.; poziva Komisiju da konkretnim koracima i postignućima osigura pravodobnu i strogu provedbu akcijskog plana za europski stup socijalnih prava te da osigura da svaki prijedlog ispunjava svoj cilj; poziva na to da pokazatelji obuhvaćaju socijalne rizike koji proizlaze iz pandemijskih učinaka na gospodarstvo, zapošljavanje i zdravlje te koji bi mogli nastati zbog zelene i digitalne transformacije za ljude i radnike; napominje da praćenje ciljeva održivog razvoja i novi pregled socijalnih pokazatelja omogućuju sveobuhvatnije praćenje tih rizika, ali bez jasnih ciljeva za mjerenje učinka djelovanja EU-a; podržava ambiciozan plan snažnog, održivog i uključivog gospodarskog i socijalnog oporavka i modernizacije koji ide ruku pod ruku s jačanjem europskog socijalnog modela kako bi svi ljudi mogli imati koristi od zelene i digitalne tranzicije i živjeti dostojanstveno; poziva države članice da postave ambiciozne nacionalne ciljeve koji, uzimajući u obzir početni položaj svake zemlje, predstavljaju odgovarajući doprinos postizanju europskih ciljeva;

5. poziva Komisiju da izvuče pouke iz ove krize i da radi na provedbi poboljšane strukture održivog upravljanja u EU-u koja se temelji na solidarnosti, socijalnoj pravdi i integraciji, pravednoj raspodjeli bogatstva, rodnoj ravnopravnosti, visokokvalitetnim javnim uslugama, uključujući javni, univerzalni i visokokvalitetni obrazovni sustav, kvalitetnom zapošljavanju i održivom rastu; poziva Komisiju da prije donošenja odluke o deaktivaciji opće klauzule o odstupanju razmotri ne samo ukupnu ocjenu stanja gospodarstva na temelju kvantitativnih kriterija nego i procjenu koja na odgovarajući način odražava temeljne nejednakosti, kao i zapošljavanje, socijalno i zdravstveno stanje pogođenih država članica; smatra da bi se revizija okvira gospodarskog upravljanja EU-a trebala po mogućnosti provesti prije deaktivacije opće klauzule o odstupanju;

srijeda, 20. listopada 2021.

6. podsjeća da su određene političke odluke i fiskalne politike donesene nakon financijske i gospodarske krize 2008. možda dovele do toga da zdravstveni i socijalni sustavi u nekim državama članicama nisu dovoljno pripremljeni za suočavanje s pandemijom; naglašava da su potrebni dodatni kriteriji, posebice oni koji uzimaju u obzir potrebu za održivim javnim i socijalnim ulaganjima te ulaganjima u području okoliša, gospodarskim aktivnostima javnog sektora i društvenim napretkom u provedbi europskog stupa socijalnih prava u državama članicama; vjeruje da puko dostizanje razine gospodarske aktivnosti prije krize možda neće biti dovoljno za konsolidaciju održivog oporavka; naglašava da trenutačni instrumenti neće biti dovoljni za prevladavanje rizika od gospodarske stagnacije, sve veće nejednakosti te socijalnih i teritorijalnih razlika;

7. napominje da je pandemija bolesti COVID-19 utjecala na dobrobit svih u EU-u, a posebno ranjivih skupina stanovništva; podsjeća da se predsjednica Komisije obvezala da će se održivost, socijalna uključenost i dobrobit građana postaviti u središte gospodarske strategije EU-a ([25]); smatra da je to ključno kako bi se osiguralo da Europa ostane dom najnaprednijih sustava socijalne skrbi na svijetu, postane prvi klimatski neutralan kontinent i dinamično središte inovacija i konkurentnog poduzetništva; podsjeća da su se društvene, gospodarske i teritorijalne nejednakosti među državama članicama i unutar njih produbile u posljednjem desetljeću; poziva Komisiju da uključi socijalne i okolišne neravnoteže u svoju analizu u okviru semestra; poziva države članice da sudjeluju u reviziji fiskalnih pravila EU-a kako bi se potaknula održiva socijalna ulaganja i ulaganja kojima se potiče rast uz istodobno održavanje održivih javnih financija i stabilnih sustava socijalne skrbi;

8. ponavlja važnost adekvatnosti i održivosti sustava socijalne zaštite u državama članicama; prima na znanje priopćenje skupine G20 od 9. i 10. srpnja 2021. i obvezu skupine G20 o efektivnom globalnom minimalnom porezu, kako je navedeno u Izjavi o rješenju s dva stupa za rješavanje poreznih izazova koji proizlaze iz digitalizacije gospodarstva, koje je 1. srpnja 2021. objavio OECD/skupina G20 o smanjenju porezne osnovice i prijenosu dobiti; sa zanimanjem iščekuje prijedlog Komisije o tome kako prenijeti međunarodni sporazum u pravo EU-a kako bi se izbjeglo agresivno porezno planiranje i osigurala pravednost za srednje razrede i radnike u EU-u;

9. priznaje da je pristup osnovnim uslugama, kao što su voda i energija, ključan za jamčenje socijalne uključenosti i osnovnih sanitarnih standarda; poziva na mjere potpore kako bi se zajamčio uključiv i cjenovno pristupačan pristup osnovnim uslugama u okviru provedbe Akcijskog plana za europski stup socijalnih prava; poziva Komisiju i države članice da iznesu konkretne prijedloge za primjereno rješavanje problema energetskog siromaštva u kontekstu ciljeva našeg zelenog plana i da ocijene energetska tržišta kako bi se izbjegli negativni učinci rasta cijena energije na konkurentnost malih i srednjih poduzeća i na kućanstva;

10. ističe da su dobro osmišljeni sustavi oporezivanja rada ključni za osiguravanje visokih standarda zaštite radnika od rizika i bolesti te za osiguravanje starosnih mirovina; smatra da bi porezni sustavi trebali biti osmišljeni tako da smanjuju nejednakosti, promiču pravednost i štite kućanstva te da bi trebali biti uravnoteženi kako bi sustavi postali pravedniji i učinkovitiji; naglašava da bi se javni prihod mogao upotrijebiti za financiranje ključnih prioriteta i pomoći u rješavanju fiskalnih izazova država članica te pridonijeti dugoročnoj održivosti javnih financija, uključujući jačanjem pokrivenosti, primjerenosti sustava zdravstvene i socijalne zaštite za sve te osiguravanjem njihova dugoročnog financiranja; poziva Komisiju i države članice da uvedu konkretne mjere za suzbijanje izbjegavanja plaćanja poreza i poreznih prijevara koje predstavljaju važno sredstvo smanjenja gospodarske nejednakosti i poboljšanja ubiranja poreznih prihoda u državama članicama;

11. ističe važnost bolje integracije socijalnih ciljeva, društvenog napretka, blagostanja i održivosti u sve politike EU-a, posebno u proračunsko planiranje EU-a, čime se jamči usklađenost javnih rashoda i ulaganja sa socijalnim i ekološkim ciljevima te utvrđuju mogući socijalni učinci proračunskih odluka; poziva Komisiju da uključi održivost i dobrobit u Godišnju strategiju održivog rasta i preporuke po državama članicama te da u svojoj procjeni učinka stavi naglasak na socijalni učinak političkih mjera EU-a; naglašava važnost jačanja sveobuhvatnog i integriranog okvira u okviru postupka Europskog semestra, pri čemu se posebna pozornost posvećuje najugroženijim i marginaliziranim društvenim skupinama;

([25]) https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_19_6770?utm_campaign=58ca6a2173a6a3222e01b7f2&utm_content=5df9bbf40f09e4000147a897&utm_medium=smarpshare&utm_source=generic

12. ističe da je kriza uzrokovana bolešću COVID-19 razotkrila nedostatke u pristupu socijalnoj zaštiti, naglašavajući važnost poticanja veće otpornosti, primjerice poboljšanjem primjerenosti i obuhvata sustava minimalnog dohotka i mirovina te ublažavanjem uvjeta prihvatljivosti;

13. izražava zabrinutost zbog prezaduženosti koja proizlazi iz pandemije i njezinih ekonomskih i socijalnih posljedica te naglašava da ljudi i mala i srednja poduzeća moraju biti zaštićeni od ograničenosti prezaduženošću; poziva na daljnje poboljšanje usluga savjetovanja i zaštite duga te na podizanje financijske svijesti; smatra da bi, kad je riječ o lošim kreditima navedenima u Komunikaciji Komisije od 2. lipnja 2021., potporu trebalo pružiti europskim malim i srednjim poduzećima, radnicima i kućanstvima; napominje da Mehanizam za oporavak i otpornost pruža priliku za potporu oporavku dodatnim ulaganjima i reformama u tom pogledu; naglašava važnost usvajanja političkih instrumenata kako bi se riješilo pitanje kako kućanstva s niskim prihodima koja imaju poteškoća s plaćanjem računa i održavanjem krajeva mogu preživjeti posljedice pandemije i izbjeći klizanje u zamku siromaštva;

Europski okvir upravljanja za 2022. za održivost, socijalnu uključenost i dobrobit ljudi

14. vjeruje da je, u kontekstu planova za oporavak i otpornost, brzorastućih razina javnog duga i predstojeće reforme Pakta o stabilnosti i rastu te postupka semestra, prijedlog Parlamenta za donošenje pakta o održivoj dobrobiti i socijalnom napretku, koji socijalne i održive ciljeve čini obveznima za postizanje UN-ovih ciljeva održivog razvoja, postao relevantniji nego ikad; napominje da se u tom pogledu 8. cilj održivog razvoja o održivom rastu, zapošljavanju i dostojanstvenom radu pokazao pokretačem cijelog Programa UN-a do 2030.;

15. smatra da se održivim, pametnim i uključivim rastom treba osigurati održiva fiskalna politika u srednjoročnom razdoblju te da ekonomske i socijalne politike EU-a rade na dugoročnom oporavku, čineći naša gospodarstva i društva održivijima, uključivijima, otpornijima i bolje pripremljenima za zelenu i digitalnu tranziciju; u tom pogledu ističe da će provedba Akcijskog plana za europski stup socijalnih prava doprinijeti jačanju socijalne dimenzije svih politika Unije i jamčenju uključivog oporavka;

16. naglašava da bi veće gospodarsko i socijalno upravljanje među državama članicama, posebno kretanjem prema većoj konvergenciji poreznih pravila, bila pokretač oporavka;

17. slaže se s europskim čelnicima, u pogledu ekonomskog i socijalnog upravljanja EU-om, o potrebi redovite procjene napretka u smjeru glavnih ciljeva do 2030. i uzlazne konvergencije na najvišoj političkoj razini ([26]); smatra da bi u okviru postupka revizije upravljanja ministri rada i socijalne politike te ministri gospodarstva i financija trebali biti jednako uključeni kako bi se u okviru mehanizma Europskog semestra dala jednaka vrijednost gospodarskim i socijalnim pitanjima te pitanjima zapošljavanja; slaže se s Vijećem da će se provedbom europskog stupa socijalnih prava ojačati nastojanja Unije prema digitalnoj, zelenoj i pravednoj tranziciji i doprinijeti postizanju uzlazne socijalne i gospodarske konvergencije i rješavanju demografskih izazova te da su socijalna dimenzija, socijalni dijalog i aktivno sudjelovanje socijalnih partnera oduvijek bili u središtu visoko konkurentnog socijalnog tržišnog gospodarstva; smatra da se socijalni pregled mora obnoviti kao dio okvira za koordinaciju politika Europskog semestra kako bi se pratio napredak u tim pitanjima i kako bi se barometar prilagodio postpandemijskoj situaciji te kako bi se uskladio s procesom Mehanizma za oporavak i otpornost;

18. naglašava da su smjer politike i pristup upravljanju čiji je cilj staviti ljude i njihovu dobrobit u središte politika i donošenja odluka ključni za budućnost Europske unije; zahtijeva od Komisije da u tu svrhu predstavi sveobuhvatan prijedlog s detaljnim opisom niza posebnih socijalnih, ekoloških i gospodarskih ciljeva koji bi trebali odražavati relevantne međunarodne i interne obveze EU-a, uključujući one koje proizlaze iz Rezolucije Parlamenta od 17. prosinca 2020. o jakoj socijalnoj Europi za pravednu tranziciju ([27]), UN-ovih ciljeva održivog razvoja, Pariškog sporazuma, cilja Europskog zakona o klimi o tome da se do 2050. postigne neutralnost u pogledu emisija stakleničkih plinova i povezanih prijelaznih ciljeva, Europske povelje o temeljnim pravima, europskog stupa socijalnih prava i predanosti iskorjenjivanju siromaštva u Europi do 2050. uz primjenu zakonodavstva EU-a o iskorjenjivanju siromaštva;

([26]) https://www.consilium.europa.eu/hr/press/press-releases/2021/05/08/the-porto-declaration/
([27]) Usvojeni tekstovi, P9_TA(2020)0371.

srijeda, 20. listopada 2021.

19. smatra da je potrebno djelovati na temelju izjave iz 2016. o novom početku socijalnog dijaloga i preispitati načine za jamčenje uključenosti socijalnih partnera u upravljanje europskim semestrom, koje dosad nije bilo odgovarajuće, čime bi se ciljevi reformi podijelili s radnicima i poduzećima te bi se time olakšala njihova provedba;

20. pozdravlja zajednički prijedlog europskih socijalnih partnera o alternativnom skupu pokazatelja za mjerenje napretka u području gospodarskih, socijalnih i okolišnih politika, kojim bi se dopunio BDP kao mjera blagostanja u smislu uključivog i održivog rasta; smatra da pregled socijalnih pokazatelja mora uključivati dodatne pokazatelje koji u potpunosti odražavaju trendove i uzroke nejednakosti,; ističe da je u tom procesu važno voditi računa o interesima najranjivijih i najmarginaliziranijih članova našeg društva; naglašava da socijalni partneri moraju biti uključeni u postupak donošenja odluka za pokretanje strateškog djelovanja usmjerenog na oporavak; smatra da bilo kakve mjere poduzete u tom smislu ne smiju negativno utjecati na autonomiju socijalnih partnera;

21. ističe potrebu za mjerenjem društvenog učinka uništavanja okoliša i klimatskih promjena; poziva da pravo na zdravlje i zdrav okoliš bude zaštićeno na razini EU-a jer je to pravo ključno za ostvarenje većine drugih temeljnih prava kao što su hrana, smještaj i rad te za postizanje uključive tranzicije;

Od zaštite zelenih, digitalnih i kvalitetnih radnih mjesta do njihova stvaranja: potreba za ambicioznim europskim socijalnim programom

22. apelira na Komisiju i države članice da sindikatima osiguraju pristup radnom mjestu i radnicima, što vrijedi i za slučajeve u kojima se rad obavlja digitalno; naglašava da je svim radnicima, uključujući radnike u digitalnom gospodarstvu, potrebno zajamčiti pravo na kolektivno pregovaranje i kolektivno djelovanje;

23. slaže se s europskim čelnicima da je, s obzirom na povećanje nezaposlenosti i nejednakosti zbog pandemije, važno usmjeriti resurse tamo gdje su najpotrebniji za jačanje naših gospodarstava te naše političke napore usmjeriti na jednak pristup kvalitetnim uslugama kako bi se poboljšale ravnopravne mogućnosti, na stvaranje kvalitetnih radnih mjesta, poduzetništvo, usavršavanje i prekvalifikaciju te smanjenje siromaštva i isključenosti; naglašava da izvanredna sredstva stavljena na raspolaganje za potporu oporavku Europe predstavljaju priliku koja se ne smije propustiti;

24. ističe negativan učinak krize uzrokovane bolešću COVID-19 na europsko tržište rada i nezapamćen gubitak radnih mjesta, posebno u strateškim sektorima, kao i s time povezan porast siromaštva i nejednakosti u životnom standardu, što posebno utječe na mlade, žene i radnike na niskokvalificiranim i nesigurnim radnim mjestima;

25. prima na znanje predviđanje da će države članice EU-a do kraja 2022. doseći tromjesečnu razinu rezultata iz razdoblja prije krize; ističe da je za održivi oporavak ključno da se stvore i kvalitetna radna mjesta za srednjekvalificirane i niskokvalificirane radnike te posebno za žene i mlade, uz ravnomjernu distribuciju diljem Europe kako bi se spriječila neravnoteža među regijama, jer je dokazano da su ona ključna za otpornost naših društava i gospodarstava; smatra da socijalni partneri imaju ključnu ulogu u predviđanju razvoja tržišta rada i osiguravanju neometane tranzicije za radnike pogođene strukturnim promjenama; smatra da je jačanje struktura kolektivnog pregovaranja na svim razinama ključno za stvaranje kvalitetnih i održivih radnih mjesta;

26. naglašava da su kvalitetno obrazovanje i dobro obrazovana radna snaga, zajedno s predanošću istraživanju i inovacijama, preduvjet za održivi oporavak i socijalnu koheziju; ističe da se srednjekvalificiranim i niskokvalificiranim radnicima mora pružiti prilika za prekvalifikaciju i usavršavanje; ustraje u tome da prioritet mora biti održivo ulaganje u kvalitetno naukovanje, sudjelovanje odraslih u cjeloživotnom učenju i osposobljavanje zaposlenika; ističe da će uključiv gospodarski oporavak iziskivati održiva javna i privatna ulaganja da bi se nezaposlenim i niskokvalificiranim osobama osigurao pristup osposobljavanju kako bi stekli certificirane osnovne vještine, stručne vještine i ključne kompetencije uz pomoć kojih će ostvariti promjene u kvalifikacijama i karijeri; u tom kontekstu ističe važnost jačanja obrazovnih programa EU-a, usklađivanja osposobljavanja i obrazovanja s potrebama društva i gospodarstva te podupiranja zaposlenika i učitelja, kao i važnost ulaganja u digitalnu, zelenu i socijalnu infrastrukturu; ističe da je provedba programa EU-a za vještine za sve ključna za rješavanje problema nedostatka vještina; poziva Komisiju i države članice da maksimalno pojačaju svoje napore za ulaganja u cjenovno prihvatljivo, pristupačno, uključivo i visokokvalitetno strukovno obrazovanje i osposobljavanje, za jačanje mjera za usavršavanje i prekvalifikaciju, uključujući digitalne i prenosive vještine, te da promiču cjeloživotno učenje

kako bi radnici bili spremni za potrebe tržišta rada u svjetlu zelene i digitalne transformacije; ističe da je uzajamno priznavanje kvalifikacija ključno za prevladavanje nedostatka vještina i neusklađenosti postojećih i traženih vještina;

27. pozdravlja Prijedlog Komisije o jačanju primjene načela jednakih plaća muškaraca i žena za jednak rad ili rad jednake vrijednosti putem transparentnosti plaća i provedbenih mehanizama, pozdravlja činjenicu da se tim prijedlogom uvode obvezujuće mjere u pogledu transparentnosti plaća; apelira na brzo donošenje tih mjera kako bi se spriječile daljnje rodno uvjetovane nejednakosti; poziva države članice i Komisiju da podupiru poduzetništvo među ženama i da im olakšaju pristup financiranju; poziva države članice da hitno deblokiraju pregovore u Vijeću o Direktivi o ženama u upravnim odborima;

28. ističe da je važno zajamčiti da su radnici u EU-u zaštićeni u smislu adekvatnih minimalnih plaća definiranih zakonom ili kolektivnim ugovorima, u skladu s nacionalnim tradicijama i praksama, čime im se jamči pristojan životni standard bez obzira na to gdje rade; u tom pogledu pozdravlja Komisijin Prijedlog direktive o primjerenim minimalnim plaćama u EU-u, čiji je cilj povećati opseg kolektivnog pregovaranja, boriti se protiv siromaštva zaposlenih i povećati uzlaznu socijalnu konvergenciju;

29. smatra da je potrebno povećati financijske i ljudske resurse javnih službi za zapošljavanje; poziva države članice da uspostave djelotvorne mehanizme za upravljanje učinkovitošću za javne službe za zapošljavanje kako bi se ocijenio učinak njihovih programa tržišta rada i istražili načini poboljšanja; poziva države članice da svoje javne službe za zapošljavanje opreme tehnološkim rješenjima kako bi mogle optimizirati zapošljavanje tražitelja zaposlenja te bolje ocijeniti njihove vještine i spojiti ih s odgovarajućom potražnjom;

30. podsjeća države članice da su neovisni život, kvalitetne socijalne službe i službe za zapošljavanje, odgovarajuća socijalna zaštita i snažnije socijalno gospodarstvo neophodni za dostojanstven život za sve osobe s invaliditetom, kako je istaknuto u strategiji EU-a za prava osoba s invaliditetom;

31. poziva Komisiju i države članice da upotrebljavaju poseban sustav za praćenje otvaranja kvalitetnih radnih mjesta u svim sektorima, što uključujuće one koji su stvoreni javnim ulaganjima, koji bi također trebao sadržavati poseban dio posvećen zelenim i digitalnim radnim mjestima te uzimati u obzir rodnu perspektivu i perspektivu nediskriminacije, te da se dogovore o sustavu uvjeta u pogledu stvaranja kvalitetnih i zelenih radnih mjesta za poduzeća koja žele pristupiti javnim sredstvima EU-a; poziva na pomno praćenje mjera aktivnog senzibiliziranja kako bi se osiguralo ravnopravno sudjelovanje onih koji su najudaljeniji od kvalitetnih radnih mjesta na tržištu rada; naglašava da pristup javnim sredstvima EU-a mora biti uvjetovan poštovanjem prava radnika i kolektivnih ugovora;

32. poziva države članice da poduzmu mjere za rješavanje problema nedovoljnog pristupa sustavima socijalne zaštite, posebno u skladu s preporukom Vijeća od 8. studenoga 2019. o pristupu radnika i samozaposlenih osoba socijalnoj zaštiti ([28]); ponovno pozdravlja donošenje te preporuke kao prvog koraka i predanost Komisije jačanju sustava socijalne zaštite u Uniji, ali naglašava da je potrebno realizirati univerzalan pristup socijalnoj zaštiti, posebno u aktualnoj teškoj situaciji; poziva Komisiju da predstavi regulatorni okvir EU-a usmjeren na jačanje i jamčenje pristojnih radnih uvjeta, prava i pristupa socijalnoj zaštiti za radnike koji rade putem platformi i nestandardne radnike;

33. poziva Komisiju da ažurira svoj okvir za osnivanje i razvoj zadruga i poduzeća socijalne ekonomije, koji po svojoj prirodi stavljaju veći naglasak na poštene radne uvjete i osnaživanje radnika;

34. ističe da se, ako EU želi predvoditi održiv i uključiv globalni oporavak i pritom modernizirati naša gospodarstva i osigurati kvalitetna radna mjesta, moraju otvoriti milijuni dobro plaćenih radnih mjesta, uključujući za srednjekvalificirane i niskokvalificirane radnike, uz istodobno osiguravanje uzlazne, socijalne i gospodarske konvergencije i jednakih mogućnosti za sve, kako bi svi imali priliku doprinijeti zajedničkom europskom projektu; ustraje u tome da su potrebna veća ulaganja u zelenu, digitalnu i socijalnu infrastrukturu, javne usluge, obrazovanje i socijalne usluge te u istraživanje, inovacije i tehnologije s nultim emisijama ugljika, uzimajući pritom u obzir posebnu prirodu mikropoduzeća i MSP-ova,

([28]) SL C 387, 15.11.2019., str. 1.

srijeda, 20. listopada 2021.

koji su ključni akteri u europskoj gospodarskoj strukturi, kako bi se maksimalno iskoristio njihov inovacijski potencijal, uz istodobno poboljšanje pristupa MSP-ova javnom i privatnom financiranju te jamčenje održivih ulaganja kojima se potiče rast; poziva na jačanje socijalne i održive dimenzije industrijske strategije, s posebnim naglaskom na kvalitetno zapošljavanje i strateške lance vrijednosti u EU-u;

35. izražava zabrinutost zbog ozbiljnog socijalnog učinka krize uzrokovane bolešću COVID-19 i njezinih posljedica za zapošljavanje, posebno za mlade; poziva države članice i Komisiju da se pobrinu za to da svi mladi Europljani imaju pristup obrazovanju, osposobljavanju i tržištu rada; poziva države članice i Komisiju da kao prioritet postave borbu protiv nezaposlenosti mladih, osobito u kontekstu instrumenta za oporavak *NextGenerationEU*, da u potpunosti iskoriste financijske instrumente kao što su Garancija za mlade te europske programe kao što je Erasmus+, te da poduzmu odgovarajuće mjere za rješavanje problema nezaposlenosti mladih i poboljšanje zapošljivosti mladih; nadalje, ističe da bi se novi Europski fond za prilagodbu globalizaciji za radnike koji su proglašeni viškom mogao mobilizirati kao odgovor na posljedice krize uzrokovane bolešću COVID-19 na zaposlenost; stoga poziva države članice da Komisiji brzo podnesu zahtjeve za financiranje kako bi se europskim radnicima koji su izgubili posao zbog krize uzrokovane bolešću COVID-19 pružila potpora za ponovnu obuku, prekvalifikaciju i ponovno uključivanje na tržište rada;

36. ističe važnost mobilnosti radne snage unutar EU-a te naglašava da slobodno kretanje radnika doprinosi gospodarskom rastu i koheziji u Uniji i stvara prilike za zapošljavanje; nadalje, ističe da mobilnost radne snage mora ići ruku pod ruku s pravednim i zajedničkim pravilima koja se temelje na načelu jednakog postupanja; u tom pogledu poziva Komisiju da prati provedbu i primjenu pravila o slobodnom kretanju radnika; poziva Komisiju da analizira odljev mozgova u određenim regijama i sektorima i da pruži potporu mobilnim radnicima osiguravanjem pravedne mobilnosti i jačanjem prenosivosti prava i povlastica; poziva države članice da se u potpunosti usmjere na digitalizaciju javnih usluga kako bi olakšale pravednu mobilnost radne snage, posebno u pogledu koordinacije sustava socijalne sigurnosti; stoga traži od Komisije da iznese ambiciozan prijedlog za digitalnu EU iskaznicu socijalnog osiguranja;

37. ističe da je kriza uzrokovana bolešću COVID-19 ukazala na potrebu za razvojem zajedničkog pristupa EU-a zdravlju, među ostalim i na radnom mjestu; poziva na stvaranje europske zdravstvene unije koja bi se trebala temeljiti na načelima solidarnosti, strateške autonomije i suradnje te osigurati da pitanja javnog zdravlja budu u središtu stvaranja i provedbe svih politika i aktivnosti EU-a, kako je utvrđeno u Ugovorima, uključujući sustavne procjene učinka na zdravlje za sve relevantne politike; pozdravlja ambiciozan cilj nulte stope smrtnih slučajeva povezanih s radom u novom strateškom okviru EU-a za zdravlje i sigurnost na radu; ponavlja da je potrebno uvrstiti reproduktivno toksične tvari u područje primjene Direktive o karcinogenim i mutagenim tvarima ([29]) te uvrstiti opasne lijekove u njezin Prilog 1. kako bi se bolje zaštitili zdravstveni radnici;

38. podsjeća da je u načelu europskog stupa socijalnih prava br. 15 utvrđeno da radnici i samozaposlene osobe u mirovini imaju pravo na mirovinu kojom se osigurava primjeren dohodak i da sve starije osobe imaju pravo na sredstva kojima se osigurava dostojanstven život;

Sinergije između semestra i nacionalnih planova za oporavak i otpornost

39. ističe da se preporuke za pojedine zemlje kojima se doprinosi socijalnim ciljevima utvrđenima u Uredbi o Mehanizmu za oporavak i otpornost moraju uzeti u obzir u nacionalnim planovima za oporavak i otpornost te da se za nacionalne planove za oporavak i otpornost preporuke za pojedine zemlje moraju tumačiti na način kojim se doprinosi ostvarenju socijalnih ciljeva Uredbe, uključujući gospodarsku, socijalnu i teritorijalnu koheziju; ustraje u tome da prema Uredbi o Mehanizmu za oporavak i otpornost nacionalni planovi za oporavak i otpornost moraju doprinijeti postizanju ciljeva održivog razvoja UN-a, provedbi strategije EU-a za rast, kako je utvrđeno u zelenom planu, te ostvarenju načela europskog stupa socijalnih prava; podsjeća da je ciklus europskog semestra za 2021. privremeno prilagođen kako bi se omogućilo pokretanje Mehanizma za oporavak i otpornost; traži da Komisija bude ambicioznija u pogledu socijalne dimenzije i da osigura usklađenost između preporuka za pojedine zemlje i općih i posebnih ciljeva Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost;

([29]) SL L 158, 30.4.2004., str. 50.

40. podsjeća da bi, u skladu s Uredbom o Mehanizmu za oporavak i otpornost, reforme i ulaganja „trebali dovesti do stvaranja visokokvalitetnih i stabilnih radnih mjesta [te] uključivanja i integracije skupina u nepovoljnom položaju”;

41. naglašava da je jedan od ciljeva Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost poticanje stvaranja visokokvalitetnih radnih mjesta; naglašava da reforme u području rada uključene u nacionalne planove za oporavak i otpornost moraju doprinijeti poboljšanju kvalitetnog zapošljavanja; poziva Komisiju da analizira reforme u području rada u nacionalnim planovima za oporavak i otpornost kada je riječ o tom konkretnom pitanju; podsjeća da se u članku 152. Ugovora o funkcioniranju Europske unije navodi da Unija prepoznaje i promiče ulogu socijalnih partnera na svojoj razini te da mora poštovati njihovu autonomiju; upozorava da Komisija ni na koji način ne bi smjela utjecati na procese nacionalnog socijalnog dijaloga koji se provode u okviru reformi iz nacionalnih planova za oporavak i otpornost;

42. poziva Komisiju da u zajedničke pokazatelje koji će se upotrebljavati u okviru Uredbe o Mehanizmu za oporavak i otpornost za izvješćivanje o napretku i za potrebe praćenja i evaluacije nacionalnih planova za oporavak i otpornost, kao i u metodologiju za socijalno praćenje, uključujući Garanciju za djecu i Garanciju za mlade, uključi socijalne pokazatelje iz pregleda socijalnih pokazatelja, posebno one koji se odnose na dostojanstven rad, socijalnu pravdu i jednake mogućnosti, snažne sustave socijalne skrbi i pravednu mobilnost; naglašava da će Europski parlament pomno analizirati delegirani akt koji Komisija podnese na tu temu kako bi utvrdio jesu li socijalni pokazatelji, pregled pokazatelja i socijalna metodologija u skladu s ciljevima te kako bi utvrdio je li potrebno uložiti prigovore;

43. ustraje u tome da je socijalni dijalog ključan za jamčenje učinkovitih reformi i ulaganja, posebno u sektorima koje će tranzicije korjenito izmijeniti; ističe da će odgovarajuće sudjelovanje dionika u pripremi i provedbi nacionalnih planova za opravak i razvoj, kao što su nacionalni parlamenti, lokalne i regionalne vlasti, socijalni partneri, nevladine organizacije i civilno društvo, biti presudno za njihov uspjeh;

44. ističe da se u skladu s Uredbom o Mehanizmu za oporavak i otpornost rodna ravnopravnost mora postaviti u središte pripreme i provedbe nacionalnih planova za oporavak i otpornost te da se rodno izvješćivanje i uključivanje ne smiju miješati sa socijalnim praćenjem i socijalnim ulaganjima; smatra da rodna ravnopravnost zaslužuje vlastitu metodologiju za uključivanje u Mehanizam za oporavak i otpornost te podsjeća da je Europski institut za ravnopravnost spolova razvio odgovarajuću metodologiju; ističe da je prema Uredbi o Mehanizmu za oporavak i otpornost ulaganje u snažnu infrastrukturu za skrb također ključno za osiguravanje rodne ravnopravnosti i ekonomskog osnaživanja žena, izgradnju otpornih društava, borbu protiv nesigurnih uvjeta u sektorima u kojem prevladavaju žene, poticanje otvaranja kvalitetnih radnih mjesta, sprečavanje siromaštva i socijalne isključenosti te jačanje BDP-a jer se time većem broju žena omogućuje sudjelovanje u plaćenom radu;

45. poziva na stvaranje europske strategije za skrb, uključujući snažnu rodnu dimenziju, u kojoj bi se trebao zauzeti holistički i cjeloživotni pristup skrbi, uz istodobno predviđanje konkretnih mjera i djelovanja za formalne i neformalne skrbnike, kao i za neplaćeni rad u području skrbi; poziva države članice da ispitaju i razmijene najbolje prakse o tome kako poduprijeti društvene skupine s posebnim potrebama u području skrbi i kako uključiti razdoblja posvećena zadaćama skrbi u mirovinske sustave, s ciljem da se uklone razlike u mirovinama između muškaraca i žena; ističe da se prema podacima Eurofounda udio osoba koje pružaju dugotrajnu skrb u posljednjem desetljeću povećao za trećinu, što je u oštroj suprotnosti s konstantno niskim plaćama koje primaju; poziva države članice da osiguraju pristojnu plaću za njegovatelje s obzirom na to da su plaće za dugotrajnu skrb i druge socijalne usluge trenutačno na razini koja je 21 % ispod prosjeka ([30]); poziva Komisiju i države članice da u svjetlu Izvješća o dugotrajnoj skrbi za 2021. provedu reforme kojima se „ispunjavaju zajednički ciljevi osiguravanja kvalitetne dugotrajne skrbi, dostupne i cjenovno pristupačne svima, koja se pruža na financijski održiv način”; poziva na učinkovite aktivne politike u području tržišta rada i ravnoteže između poslovnog i privatnog života kako bi se dodatno zaštitio privatni i obiteljski život, među ostalim preko prenošenja i provedbe Direktive o ravnoteži između poslovnog i privatnog života ([31]), kao i prijedloga preporuke Vijeća o pružanju skrbi;

([30]) https://eige.europa.eu/covid-19-and-gender-equality/unpaid-care-and-housework
([31]) SL L 188, 12.7.2019., str. 79.

srijeda, 20. listopada 2021.

46. ističe da su veća ulaganja u zdravstvenu i socijalnu skrb, uključujući plaće radnika, radne uvjete i osposobljavanje, ključna za poboljšanje zapošljavanja i zadržavanja radnih mjesta te osiguravanje odgovarajuće razine osoblja i usluga usmjerenih na potrebe; poziva Komisiju i države članice da osiguraju da se znatan dio ulaganja u nacionalne planove za oporavak i otpornost usmjeri na poboljšanje zdravstvene skrbi, uključujući radne uvjete i broj osoblja, na potrebe osposobljavanja i povećanje ključnih usluga, konsolidaciju pružanja osnovne skrbi te na podupiranje dugotrajne skrbi i drugih javnih socijalnih usluga; ustraje u tome da se na nedostatke utvrđene u testiranjima otpornosti na stres u zdravstvenom i socijalnom sektoru odgovori preko nacionalnih planova za oporavak i otpornost, idućeg programa EU-a za zdravlje (EU4Health) i preporuka za pojedine zemlje za te sektore;

47. naglašava da jaz ulaganja u cjenovno pristupačno stanovanje iznosi 57 milijardi EUR godišnje; poziva Komisiju i države članice da osiguraju dovoljno adekvatnog i cjenovno pristupačnog socijalnog stanovanja kako bi se pokrile stambene potrebe stanovništva i smanjila stopa preopterećenosti troškovima stanovanja; poziva Komisiju da taj aspekt uključi u preporuke za pojedine zemlje; u tom pogledu poziva na reformu okvira gospodarskog upravljanja kako bi se državama članicama omogućila potrebna zelena i socijalna javna ulaganja, uključujući ona koja se odnose na razvoj i poboljšanje socijalnih, javnih, pristupačnih i energetski učinkovitih mogućnosti stanovanja; ističe da je beskućništvo jedan od najekstremnijih oblika socijalne isključenosti; pozdravlja pokretanje Europske platforme za borbu protiv beskućništva i njezin krajnji cilj iskorjenjivanja beskućništva do 2030.; poziva države članice da donesu ambiciozne nacionalne strategije s odgovarajućim nacionalnim financiranjem i financiranjem sredstvima EU-a, koje se temelje na načelu „stambeno zbrinjavanje na prvom mjestu”, kako bi se promicalo sprečavanje beskućništva i omogućio pristup odgovarajućem, sigurnom i cjenovno pristupačnom stanovanju; apelira na Komisiju da predloži sveobuhvatnu strategiju za borbu protiv siromaštva;

48. podsjeća da se Uredbom o Mehanizmu za oporavak i otpornost predviđa da bi trebalo zaštititi uključivanje jednakih mogućnosti za sve prilikom pripreme i provedbe nacionalnih planova za oporavak i otpornost, što je opravdano rastućim nejednakostima u nekoliko država članica EU-a; poziva Komisiju da u tu svrhu stavi poseban naglasak na praćenje provedbe nacionalnih planova za oporavak i otpornost, uz pomoć relevantnih organizacija civilnog društva i tijela za ravnopravnost u državama članicama;

49. ističe da bi digitalnu i zelenu transformaciju i ulaganja također trebalo ocjenjivati iz socijalne perspektive kako bi se spriječilo uništavanje radnih mjesta, narušavanje tržišta rada i polarizacija zapošljavanja zbog uništenja radnih mjesta srednjekvalificiranih radnika te kako bi se zajamčilo da se digitalizacija i proces zelene tranzicije poduzeća ne koriste kao izgovor za strategije smanjenja troškova preko radne snage;

50. naglašava da su socijalni dijalog i kolektivno pregovaranje ključni instrumenti koji poslodavcima i sindikatima služe za utvrđivanje pravednih plaća i radnih uvjeta te da snažni sustavi kolektivnog pregovaranja povećavaju otpornost država članica u razdobljima gospodarskih kriza;

51. traži da nadzor europskog semestra obuhvaća praćenje mobilnosti radnika te poštovanje prava radnika, a posebno sezonskih radnika;

o

o o

52. nalaže svojem predsjedniku da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću i Komisiji.